

Vejledning om tilskud til landskabs- og biotopforbedrende beplantninger

Marts 2012

Kolofon

Vejledning om tilskud til landskabs- og biotopforbedrende beplantninger

Denne vejledning er udarbejdet af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri i 2012

Bidragyder(e): Center for Projekttilskud

Fotograf(er): Istockfoto

© Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

NaturErhvervstyrelsen

Nyropsgade 30

1780 København V

Tlf.: 3395 8000

Fax: 3395 8080

E-mail: mail@naturerhverv.dk

Websted: <http://naturerhverv.fvm.dk>

ISBN 978-87-7120-260-1

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Tilskudsordningens indhold	3
<i>Formål</i>	3
<i>Væsentlige ændringer i forhold til tidligere bekendtgørelse</i>	3
<i>Hvem kan søge?</i>	4
Administration af ordningen	4
<i>Økonomiske rammer</i>	4
<i>Indsendelse af ansøgning og ansøgningsfrist</i>	5
<i>Kontrol</i>	5
<i>Prioritering</i>	5
<i>Afgørelse</i>	6
<i>Offentliggørelse af oplysninger om ansøger og tilskudsbeløb</i>	6
Tilskudsberettigede udgifter	6
Naturalydelse	7
Ikke tilskudsberettigede udgifter	7
Tilskuddets størrelse	8
Generelle betingelser	8
<i>Krav til beplantninger</i>	9
<i>Tilladelse fra offentlige myndigheder</i>	9
<i>Forpligtigelse til information</i>	10
<i>Underretningspligt</i>	10
Betingelser for forhøjet tilskud	11
<i>Arkæologiske undersøgelser og udtalelse fra lokalt museum</i>	13
Udbudsbetingelser	13
Ansøgning om ændring af projektet	14
Anmodning om udbetaling af tilskud	14
<i>Betingelser for udbetaling</i>	14
<i>Projektrapportering</i>	15
<i>Indberetning af tilskud til SKAT</i>	16
Bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud.....	16
Klageadgang.....	16
Straffebestemmelser.....	16
Retsgrundlag.....	16
Vejledning til udfyldelse af ansøgningskema	18
A. <i>Oplysninger om ansøgeren</i>	18
B. <i>Planteleverandørens/entreprenørens navn og adresse</i>	18
C. <i>Beskrivelse af projektet, dets formål og projektområdet</i>	18
D. <i>Oplysninger om beplantninger, hvortil der søges om 40 pct. tilskud</i>	18
E. <i>Opgørelse af tilskudsgrundlag for ansøgt tilsagn om 40 pct.</i>	18
F. <i>Indirekte udgifter ved brug af egne maskiner, løn til personale, løn til eget arbejde samt udgifter til konsulentbistand ved 40 pct. i tilskud</i>	18
G. <i>Oplysninger om beplantninger, hvortil der søges om 60 pct. tilskud</i>	19
H. <i>Opgørelse af tilskudsgrundlag for ansøgt tilsagn om 60 pct.</i>	19
I. <i>Indirekte udgifter ved brug af egne maskiner, løn til personale, løn til eget arbejde samt udgifter til konsulentbistand ved 60 pct. i tilskud</i>	19
J. <i>Tilskudsopgørelse</i>	19

<i>K. Tilladelser fra offentlige myndigheder</i>	19
<i>L. Udtalelse fra det lokale museum</i>	19
<i>M. Afstand til en anden ejendom</i>	20
<i>N. Projektets afviklings- og udbetalingsplan</i>	20
<i>O. Bilag</i>	20
<i>P. Erklæring og underskrift</i>	20
Bilag 1	21
Bilag 2	23

Indledning

Denne vejledning gennemgår tilskudsordningen landskabs- og biotopforbedrende beplantninger, der er en del af landdistriktsprogrammet 2007-2013.

Ordningen er en del af Grøn Vækst-aftalen, der skal øge indsatsen på natur- og miljøområdet.

Ordningen omfatter følgende projekttyper:

- Projekter for ejere og forpagtere (individuelle projekter)
- Projekter for foreninger og sammenslutninger (kollektive projekter)

Tilskudsordningens indhold

Formål

Formålet med denne ordning er at yde tilskud til landskabs- og biotopforbedrende beplantninger, der kan bidrage til i landdistrikterne

1. at bevare og fremme den biologiske mangfoldighed ved at skabe gode levevilkår for dyr og planter,
2. at bevare og fremme miljø- natur-, kultur- og landskabsværdier og de rekreative værdier og
3. at etablere forbindelseslinier i landskabet og at øge andelen af småbiotoper.

I modsætning til tidligere støtteordninger til læhegnsplantning er formålet med denne ordning om støtte til landskabs- og biotopforbedrende således ikke at skabe læ til fremme af produktionen på landbrugsarealer i det åbne land.

Væsentlige ændringer i forhold til tidligere bekendtgørelse

Denne vejledning er gældende for ansøgninger under bekendtgørelse nr. 118 af 21. februar 2011 om tilskud til landskabs- og biotopforbedrende beplantninger. Tidligere vejledninger kan således ikke benyttes. I forhold til den tidligere bekendtgørelse nr. 191 af 2. marts 2010 er der sket følgende væsentlige ændringer:

- Af hensyn til naboer er der indført krav om en mindste afstand på 15 meter regnet fra den enkelte beplantning og til haver og beboelsesbygninger på andre ejendomme. Beplantningerne kan placeres nærmere have og beboelsesbygninger på en anden ejendom, når ansøgningen er vedlagt en skriftlig erklæring, hvor ejeren af den pågældende anden ejendom accepterer en anden mindste afstand, som skal fremgå af erklæringen. Det er en tilsagnsbetingelse, at den i erklæringen anførte mindste afstand overholdes. En anden ejendom defineres i bekendtgørelsen således, at der er tale om en ejendom uden for projektområdet, og som ejes af en lodsejer, der ikke ejer jord i projektet.
- Det er ikke længere muligt at få støtte til udgifter til forundersøgelser, hvis udgifterne er afholdt, inden NaturErhvervstyrelsen har givet igangsætningstilladelse, eller inden tilsagnshaver har modtaget tilsagnet. For at udgifter til undersøgelser kan være tilskudsberettigede, må udgifterne ikke afholdes, inden NaturErhvervstyrelsen har givet igangsætningstilladelse, eller inden tilsagnshaver har modtaget tilsagnet.
- Udgifter til leje af udstyr er kun tilskudsberettigede, hvis tilsagnshaver har mulighed for at købe udstyret og der er tale om nyt udstyr.

- Såfremt tilsagnshaver ønsker at ændre projektet, skal anmodning herom modtages i NaturErhvervstyrelsen senest to måneder før den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet. Denne bestemmelse finder ligeledes anvendelse ved anmodning om ændring af projektets afslutningsdato.
- Det er ikke længere et generelt krav at anmodning om udbetaling skal være vedlagt en revisorerklæring, men en konkret vurdering som NaturErhvervstyrelsen foretager for hver enkelt ansøgning. Såfremt der er krav om, at anmodning om udbetaling vedlægges en revisorerklæring, fremgår dette af tilsagnet.

Hvem kan søge?

Der kan ydes støtte til landskabs- og biotopforbedrende beplantninger til følgende to forskellige typer af projekter jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 1 nr.1 og nr. 2.:

- Projekter for ejere og forpagtere (individuelle projekter)
- Projekter for foreninger og sammenslutninger (kollektive projekter)

For at få støtte til et individuelt projekt skal ansøgeren på ansøgningstidspunktet og i sin helhed være ejer eller forpagter af de landbrugs- og naturarealer, hvorpå beplantningsprojektet ønskes etableret.

For at få støtte til et kollektivt projekt, er det en betingelse, at der oprettes en forening eller en sammenslutning med mindst 7 ejere eller forpagtere af de landbrugs- og naturarealer, hvorpå beplantningsprojektet ønskes etableret. Foreningen eller sammenslutningen skal have vedtægter, som omfatter hele eller flere dele af formålet med ordningen om landskabs- og biotopforbedrende beplantninger. I de kollektive projekter er det selve foreningen eller sammenslutningen, som er ansøger om støtte og ikke de enkelte lodsejere i foreningen eller sammenslutningen. Det betyder, at tilsagn om støtte og de forpligtigelser, der følger heraf oppebæres af foreningen eller sammenslutningen.

Ved ansøgning om støtte til et kollektivt projekt skal den forening eller sammenslutning, der søger om støtte til et landskabs- og biotopforbedrende beplantningsprojekt, vedlægge ansøgningen kopi af gældende vedtægter, hvoraf det skal fremgå, hvem der er tegningsberettiget for foreningen eller sammenslutningen.

Bemærk at der jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2 ikke kan gives tilskud til projekter, som helt eller delvis er beliggende på arealer, som er ejet af offentlige institutioner, offentlig virksomhed eller kommunale fællesskaber.

Administration af ordningen

Økonomiske rammer

Bevillingen til støtte til landskabs- og biotopforbedrende beplantninger afsættes hvert år på finansloven. I 2012 forventes der at være afsat 3 mio. kr. til individuelle projekter og 12 mio. kr. til kollektive projekter. Erfaringsmæssigt er der stor interesse for ordningen, og derfor vil der normalt blive søgt om flere projekter, end der er bevilling til. På den baggrund er der jf. bekendtgørelsens § 5 nedsat et rådgivende udvalg, som skal foretage en prioriteret indstilling af ansøgningerne.

Indsendelse af ansøgning og ansøgningsfrist

Ansøgning indgives på et særligt ansøgningsskema og vedlægges et kort, hvorpå placeringen af beplantningen er vist. Ansøgningsskema kan hentes på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside, http://2.naturerhverv.fvm.dk/skema_og_vejledning.aspx?ID=79615 eller ved at kontakte NaturErhvervstyrelsen på tlf. 3395 8768.

Ansøgningen sendes til NaturErhvervstyrelsen, Center for Projekttilskud, Postboks 109, Pionér Allé 9, 6270 Tønder. Ansøgningen kan også indsendes via e-mail: projekttilskud@naturerhverv.dk eller fax: 7472 1980.

Ansøgningen skal være modtaget hos NaturErhvervstyrelsen senest tirsdag den 1. maj 2012. NaturErhvervstyrelsen kvitterer pr. brev for modtagelse af ansøgningen. Ansøger kan normalt forvente, at ansøgningen behandles indenfor 3 måneder, såfremt ansøgningen er fyldestgørende.

Kontrol

NaturErhvervstyrelsen udfører en administrativ kontrol af tilsagns- og tilskudsbetingelserne i forbindelse med sagsbehandling og udbetaling. Kontrolbesøg på stedet, som led i den administrative kontrol foretages af NaturErhvervstyrelsen. NaturErhvervstyrelsen foretager den fysiske kontrol og den efterfølgende regnskabskontrol. NaturErhvervstyrelsen kan i fornødent omfang indhente oplysninger fra andre myndigheder.

Hvis betingelserne for at modtage tilskud ikke er overholdt, kan tilsagn om tilskud bortfalde og allerede udbetalt tilskud kræves tilbagebetalt med tillæg af renter.

Tilsagnshaver skal sikre at kontrolmyndighederne har adgang til projektområdet i forbindelse med kontrol.

Prioritering

Der er nedsat et rådgivende udvalg, som foretager en prioriteret indstilling af ansøgningerne. Det rådgivende udvalg kan indstille et projekt til tilsagn, til delvis tilsagn eller til afslag.

Udvalget består af en formand og derudover af en repræsentant fra Dansk Ornitologisk Forening, Kyst, Land og Fjord, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Jægerforbund, Landdistrikternes Fællesråd, Plantning og Landskab - Landsforeningen, Landbrug og Fødevarer, Dansk Skovforening, De Danske Skovdyrkerforeninger, Danmarks Kulturarvs Forening, Binævnet, Miljøministeriet og Fødevarerministeriet.

Udvalgets indstilling foretages på grundlag af en vurdering af projektets opfyldelse af ordningens formål, projektøkonomien og ud fra eventuelle eksterne, faglige vurderinger af ansøgningerne.

I forbindelse med prioriteringen af ansøgningerne har det rådgivende udvalg i perioden 2007 til 2011 anvendt følgende generelle kriterier, således at det har vægtet positivt i prioriteringen at:

- projekter har høj andel af brede hegn på 4 - 7 rækker eller høj andel af småbiotoper,
- projekter har høj andel af hegn eller småbiotoper med supplerende betingelser, samt
- projekter hovedsageligt er beliggende i åbent land.

Herudover prioriteres projekter hvor de enkelte beplantninger udgør, indgår i eller understøtter en sammenhæng eller en samlet plan for ejendommen, bedriften eller området. I prioriteringen indgår der ligeledes en vurdering af hvorledes projektet bidrager til øget biologisk mangfoldighed samt understøtter kultur- og naturlandskabet i projektområdet.

Til belysning af det enkelte projekts understøttelse af såvel specifikke som generelle planlægningsmæssige tiltag i området, kan der indhentes udtalelser fra andre organisationer eller myndigheder, som er forankret i projektområdet.

Afgørelse

Imødekommes en ansøgning, giver NaturErhvervstyrelsen tilsagn om tilskud, og ansøger vil herefter blive betegnet "tilsagnshaver". Tilsagn udarbejdes på grundlag af oplysninger i ansøgningen, og NaturErhvervstyrelsen sender et tilsagn om tilskud til tilsagnshaver. Tilsagnet indeholder specificerede krav til projektet og betingelser for tilskud, herunder krav om tidsfrister, information til offentligheden og afrapportering. NaturErhvervstyrelsen kan i tilsagnsskrivelsen fastsætte yderligere betingelser vedrørende pløjning, plantearter og lignende forhold af betydning for anlæg af beplantningerne.

Offentliggørelse af oplysninger om ansøger og tilskudsbeløb

Ved ansøgning om tilskud fra NaturErhvervstyrelsen gøres opmærksom på

- at de afgivne oplysninger i ansøgningskemaet vil blive behandlet i forbindelse med afgørelsen om udbetaling af tilskud fra NaturErhvervstyrelsen,
- at oplysninger om navn, evt. firmanavn, adresse samt størrelse af tilskudsbeløb kan blive offentliggjort på internettet,
- at NaturErhvervstyrelsen, Nyropsgade 30, 1780 København V er dataansvarlig

Endvidere gøres opmærksom på, at man i medfør af persondataloven har mulighed for

- at anmode om indsigt i hvilke oplysninger, der behandles i forbindelse med ansøgningen, jf. persondatalovens § 31,
- at man på begæring har krav på at få berigtiget, slettet eller blokeret oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende eller på lignende måde er behandlet i strid med lovgivningen, jf. persondatalovens § 37.

Nærmere oplysninger om ovenstående forhold og persondataloven generelt kan fås ved henvendelse til NaturErhvervstyrelsen, Juridisk Enhed.

Tilskudsberettigede udgifter

De tilskudsberettigede udgifter kan kun omfatte udgifter, der er nødvendige for gennemførelse af projektet. Tilsagn om tilskud kan maksimalt udgøre det tilsagnsbeløb, som fastsættes af NaturErhvervstyrelsen i tilsagn om tilskud. De tilskudsberettigede projektudgifter kan iht. bekendtgørelses § 15 omfatte

1. udgifter til undersøgelser, der er nødvendige for projektets gennemførelse,
2. udgifter til projektering,
3. udgifter til rydning af gamle beplantninger,
4. udgifter til jordbearbejdning,
5. udgifter til planter og frø,
6. udgifter til plantning og såning,
7. udgifter til efterplantning og renholdelse i perioden frem til projektets afslutning,
8. indirekte udgifter ved brug af egne maskiner og lignende,

9. udgifter til løn til personale, der er beskæftiget med projektet, herunder løn til tilsagnshavers eget arbejde, for så vidt disse udgifter ikke normalt finansieres af offentlige institutioner, offentlige virksomheder eller kommunale fællesskaber,
10. udgifter til leje med købsmulighed af udstyr, der er direkte relateret til projektet,
11. udgifter til konsulentbistand samt
12. udgifter til projektrapportering.

Indirekte udgifter ved brug af egne maskiner og lignende, jf. pkt. 8 opgøres med udgangspunkt i de relevante lokale maskinstations- og entreprenørtakster, og skal godkendes af NaturErhvervstyrelsen.

Udgifter til løn til personale, jf. pkt. 9, der er beskæftiget med projektet skal beregnes som faktiske og dokumenterbare lønomkostninger. Lønnen udgør således den direkte udgift til løn inkl. feriepenge, pension og sociale tillæg. Udgifter til f.eks. husleje og kontorhold er ikke indeholdt. I forbindelse med udbetaling af tilskud og i sammenhæng med kontrol skal tilsagnshaver kunne dokumentere afholdte lønomkostninger til personale i form af f.eks. lønsedler og en fuldstændigt timeregistrering for de relevante medarbejdere.

Udgifter til tilsagnshavers eget arbejde beregnes efter samme principper som løn til personale.

NaturErhvervstyrelsen kan herudover og efter konkret ansøgning godkende andre udgifter som tilskudsberettigede udgifter, såfremt disse udgifter er af væsentlig betydning for projektets gennemførelse.

Naturalydelser

Indirekte udgifter ved brug af egne maskiner og lignende samt udgifter til tilsagnshavers eget arbejde kaldes under et for naturalydelser efter art. 54 i Kommissionens Forordning nr. 1974/2006.

Den samlede værdi af indirekte udgifter ved brug af egne maskiner og lignende samt udgifter til tilsagnshavers eget arbejde, skal ved udbetaling fratrækkes værdien af de samlede tilskudsberettigede udgifter. Hvis tilskudsbeløbet er lavere end de samlede tilskudsberettigede udgifter, efter værdien af naturalydelserne er fratrukket, udbetales hele tilskudsbeløbet. Hvis tilskudsbeløbet er højere end de samlede tilskudsberettigede udgifter, efter værdien af naturalydelserne er fratrukket, nedsættes tilskudsbeløbet til det beløb der fremkommer ved at fratække værdien af indirekte udgifter ved brugen af egne maskiner og lignende samt udgifter til tilsagnshavers eget arbejde fra de samlede tilskudsberettigede udgifter.

Eksempel:

De samlede støtteberettigede udgifter udgør 10.000 kr. Heraf udgør naturalydelser 5.000 kr. Med en støttesats på 60 % udgør det egentlige tilskudsbeløb 6.000 kr., men der kan maksimalt gives tilskud på 5.000 kr., da de samlede støtteberettigede udgifter minus naturalydelserne er 5.000 kr. Hvis støttesatsen derimod er 40 % udgør det egentlige tilskudsbeløb 4.000 kr. I så fald skal der ikke trækkes yderligere fra, da tilskudsbeløbet er mindre end beløbet for de samlede støtteberettigede udgifter minus naturalydelserne.

Ikke tilskudsberettigede udgifter

Følgende projektudgifter er ikke tilskudsberettigede:

1. Udgifter som tilsagnshaver har afholdt inden NaturErhvervstyrelsen har givet tilladelse til at iværksætte projektet, eller udgifter der er afholdt inden tilsagnshavers modtagelse af tilsagnet, såfremt NaturErhvervstyrelsen ikke har givet igangsætningstilladelse.

2. Udgifter vedrørende projekter, som tilsagnshaver eller en ejer eller forpagter af arealer i projektområdet ved ansøgningsperiodens udløb, er forpligtet til at gennemføre efter anden lovgivning.
3. Udgifter, hvortil der ydes offentlig støtte eller støtte efter anden lovgivning.
4. Finansierings- og pengeinstitutomkostninger.
5. Moms, medmindre denne endeligt bæres af tilsagnshaver.
6. Udgifter til forskning og teknologisk udvikling.
7. Udgifter til køb, leje og leasing af brugt udstyr og brugt materiel.

Ved ”afholdte udgifter” forstås indgåelse af bindende aftale om at afholde en udgift. Der må ikke afholdes udgifter til projektet før tilsagnshaver har modtaget en igangsætningstilladelse eller tilsagn fra NaturErhvervstyrelsen. Ligeledes må der ikke afholdes udgifter, efter projektets afslutningsdato er passeret, medmindre der er tale om udgifter til projektrapportering eller en eventuel revisorerklæring.

Udgifter kan være tilskudsberettigede, selvom der er indgået aftale herom, inden igangsætningstilladelse eller tilsagn er modtaget, hvis aftalen er betinget af modtagelse af tilsagn om tilskud.

Tilskuddets størrelse

Til projekter med landskabs- og biotopforbedrende beplantninger kan der ydes støtte på op til 40 pct. af de tilskudsberettigede udgifter. Der kan dog ydes støtte på op til 60 pct. af de tilskudsberettigede udgifter for hele eller dele af projekter, som opfylder en række supplerende betingelser. Se afsnittet om forhøjet tilskud.

Det enkelte projekt kan således sammensættes af flere forskellige hegn og småbiotoper, hvor det enkelte hegn eller den enkelte småbiotop enten opfylder de almindelige betingelser med støtte på op til 40 pct. eller forskellige kombinationer af supplerende betingelser med støtte på op til 60 pct.

Generelle betingelser

Følgende betingelser skal være opfyldt for at opnå tilsagn om tilskud:

1. Alle nødvendige tilladelser fra offentlige myndigheder skal opnås.
2. Ansøger skal afgive alle de oplysninger, som NaturErhvervstyrelsen anmoder om til sagsbehandlingen.
3. Projektet skal være afsluttet inden en dato, der fastsættes af NaturErhvervstyrelsen således, at der maksimalt forløber 3 hele vækstsæsoner fra NaturErhvervstyrelsens tilsagn om tilskud og indtil projektets afslutning. Afslutningsdatoen kan ændres efter ansøgning herom. Der kan ikke anmodes om ændring af projektet, herunder ændring af afslutningsdagen, senere end 2 måneder før den af NaturErhvervstyrelsen fastsatte afslutningsdag eller efter en eventuel senere godkendt afslutningsdag.
4. Anmodning om slutudbetaling og projektrapport skal være modtaget i NaturErhvervstyrelsen senest 3 måneder efter afslutningsdagen. Hvis anmodning om slutudbetaling ikke er modtaget inden for fristen bortfalder tilsagnet.
5. Projektet skal opretholdes i mindst 5 år regnet fra datoen, hvor projektet senest skal være afsluttet.
6. Udbetalingsanmodninger med tilhørende originale regnskabsbilag skal være tilgængelige i mindst 5 år efter den afsluttende udbetaling.
7. Kontrolmyndigheden skal have adgang til projektområdet i forbindelse med kontrol.

Krav til beplantninger

NaturErhvervstyrelsen kan give tilsagn om tilskud til etablering af landskabs- og biotopforbedrende beplantninger samt udskiftning af eksisterende læplantninger med nye landskabs- og biotopforbedrende beplantninger. Der vil ofte indgå flere beplantninger i et samlet projekt.

De beplantninger, der kan ydes støtte til, skal iht. bekendtgørelsens § 10 være hegn eller småbeplantninger, som etableres efter følgende bestemmelser:

1. De hegn, som er omfattet af projektet, anlægges som sammenhængende beplantninger af træer eller buske med 1-7 planterækker.
2. De småbeplantninger, som er omfattet af projektet, anlægges som bevoksninger på mindre end 0,5 ha.
3. Hver enkelt af de hegn og småbeplantninger, der er omfattet af projektet, anlægges med mindst 75 pct. løvfældende planter.
4. De beplantninger, der er omfattet af projektet, anlægges med de i bekendtgørelsens bilag 1 nævnte plantearter og med plantemateriale, der er i overensstemmelse med de i bilag 1 anførte krav til plantekvalitet.
5. At der for plantearter hjemmehørende i dansk nærområde anvendes plantemateriale, der stammer fra frøkilder i dansk nærområde, som defineret i bilag 2.
6. Leverandører af planter til de beplantninger, der er omfattet af projektet, er momsregistrerede og opfylder Fødevareministeriets bestemmelser om herkomst- og sundhedskontrol, jf. NaturErhvervstyrelsens bekendtgørelse nr. 1017 af 12. december 2002 om skovfrø og planter og NaturErhvervstyrelsens bekendtgørelse nr. 32 af 23. januar 2009 om planter, og
7. at beplantningerne i projektet placeres mindst 15 meter fra haven på en anden ejendom eller mindst 15 meter fra bygninger på en anden ejendom, hvor bygningerne på tidspunktet for ansøgning om tilskud var anvendt til beboelse.

De plantearter hvortil der kan gives støtte, fremgår af bilag 1 bagerst i denne vejledning.

NaturErhvervstyrelsen kan i særlige tilfælde fastsætte anden betingelse om procentuel andel af løvfældende planter end de angivne 75 pct., såfremt kulturhistoriske eller landskabelige hensyn taler herfor. NaturErhvervstyrelsen kan også i tilfælde, hvor der er mangel på plantemateriale, der stammer fra frøkilder i dansk nærområde, dispensere fra kravet om frøkilder i dansk nærområde.

Beplantningerne skal placeres således, at beplantningerne ikke hindrer den frie oversigt ved vejkryds, vejtilslutninger og vejsving.

Ved anden ejendom forstås i nr. 7 en ejendom, der ikke har arealer i projektområdet og som ejes af en fysisk eller juridisk person, der på ansøgningstidspunktet ikke ejer arealer der er med i projektet. Beplantningen kan placeres tættere på en anden ejendoms have eller beboelsesbygninger såfremt ansøgningen er vedlagt en skriftlig erklæring fra ejeren af den tilstødende ejendom, hvorefter denne accepterer en mindre afstand. Den aftalte afstand skal fremgå af erklæringen. Tilsagn om tilskud er betinget af at den aftalte afstand overholdes.

Tilladelse fra offentlige myndigheder

Etablering af beplantningerne skal ske i overensstemmelse med den generelle arealreguleringslovgivning og evt. tinglyste rettigheder. Det er ansøgers ansvar, at sådanne forhold overholdes. I ansøgningen skal der derfor redegøres for forholdet til anden lovgivning, og ansøger skal sandsynliggøre, at de nødvendige tilladelser, godkendelser og dispensationer kan opnås. NaturErhvervstyrelsens tilsagn om tilskud er betinget af, at de nødvendige tilladelser indhentes, og lovgivningen overholdes.

Projektets anlægsarbejde bør ikke påbegyndes, før alle tilladelser fra offentlige myndigheder foreligger.

Det er kommunen, der administrerer hovedparten af ovennævnte forhold. Der kan rettes henvendelse til kommunen for afklaring af tvivlsspørgsmål. Der kan endvidere indhentes oplysninger på internet-adressen <http://kort.arealinfo.dk> om fredede fortidsminder, fredninger, fredningsforslag, beskyttede naturtyper, bygge- og beskyttelseslinier m.m. til brug ved udarbejdelse af ansøgningen.

Læhegsloven og hegsloven indeholder generelle bestemmelser om placering og vedligeholdelse af levende hegn i eller i nærheden af skel.

Forpligtigelse til information

Tilsagnshaver skal informere om den offentlige medfinansiering, både den nationale medfinansiering og finansieringen fra Europakommissionen. Dette kan f.eks. ske på tilsagnshavers hjemmeside, på en relevant forenings hjemmeside eller i relevante dagblade, tidsskrifter.

For så vidt angår publikationer som brochurer, foldere og nyhedsbreve samt ved elektronisk formidling i form af websider skal der på titelbladet være en klar angivelse af, at Det Europæiske Fællesskab og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Informerer tilsagnshaver på en hjemmeside skal der i tilknytning til teksten om den offentlige medfinansiering være indsat følgende link til Kommissionens hjemmeside om tilskud efter Rådets Forordning nr. 1698/2005:

http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/l60032_da.htm

Såfremt de samlede projektkostninger hvortil der er ydet tilskud, udgør mere end 375.000 kr. skal tilsagnshaver opsætte et oplysningsskilt ved projektområdet. Se de nærmere retningslinier herom på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside,

http://www.landdistriktsprogram.dk/synliggoerelse_af_tilskud_til_projekter.aspx?ID=52140

Såfremt etablering af trampesti er valgt som supplerende betingelse efter § 11, stk. 2, nr. 7, skal tilsagnshaver opsætte et lovligt skilt i henhold til Naturstyrelsens regler herom. Disse regler findes på hjemmesiden:

<http://www.naturstyrelsen.dk/Naturoplevelser/Adgang/Faciliteter/Skiltning/>

Placering af de enkelte trampestier vil blive offentliggjort på internettet. Nærmere information herom findes på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

Udgifter vedrørende disse forpligtigelser er ikke tilskudsberettigede.

Underretningspligt

Tilsagnshaver skal i hele perioden, hvor betingelserne for tilsagn om tilskud skal opfyldes, på forlangende afgive erklæring til NaturErhvervstyrelsen om, hvorvidt betingelserne for tilsagn om tilskud fortsat opfyldes.

Tilsagnshaver er i hele perioden, hvor betingelserne for tilsagn om tilskud skal opfyldes, forpligtet til uden ugrundet ophold skriftligt at give NaturErhvervstyrelsen meddelelse om forhold, der kan medføre bortfald af tilsagn om tilskud eller tilbagebetaling af tilskud.

Betingelser for forhøjet tilskud

Der kan ydes forhøjet tilskud på op til 60 pct. af de tilskudsberettigede anlægsudgifter til beplantninger, såfremt de supplerende betingelser herfor overholdes.

Der er 4 muligheder for at opnå forhøjet tilskud. Vælg mellem:

- at opfylde mindst 3 af de generelle betingelser (3 af punkterne 1-7 vælges),
- at opfylde betingelser til gavn for bier (punkt 8 vælges samt 9 eller 10),
- at opfylde alle betingelser for beplantning til gavn for hasselmusen (punkt 11 vælges),
- at opfylde en kombination af de generelle betingelser og betingelser til gavn for bier (3 af punkterne 1,2,3,4,5,6,7,9 eller 10 vælges).

Ved forhøjet tilskud er det altid et krav, at der ved etableringen af den enkelte beplantning ikke pløjes dybere end de lokale forhold tilsiger. Det er NaturErhvervstyrelsen, der foretager en vurdering af, om der under hensyntagen til eventuelle fortidsminder må pløjes dybere end den hidtidige landbrugspløjning. NaturErhvervstyrelsens vurdering baseres på en udtalelse fra det lokale arkæologiske museum. Ansøges der om forhøjet tilskud skal der derfor vedlægges en udtalelse fra det lokale museum. Se nærmere under afsnit om ”Arkæologiske undersøgelser og udtalelse fra lokalt museum”.

Hvis der søges om flere beplantninger i samme projekt, er det ikke et krav, at det er de samme supplerende betingelser, der opfyldes for alle beplantningerne.

Se nærmere beskrivelse af alle betingelserne herunder.

1. **Økologisk drift:** Ved etablering, renholdelse og opretholdelse af beplantningen, må der ikke anvendes plantebeskyttelsesmidler, bortset fra plantebeskyttelsesmidler, der er tilladt i økologisk jordbrugsproduktion i Danmark.
2. **Udyrket stribe jord:** I perioden for beplantningens opretholdelse skal der langs med og op til beplantningen være etableret en udyrket stribe jord, der er mindst 1 meter bred. Den udyrkede stribe jord skal mindst en gang hvert andet år pløjes, harves, fræses eller lignende. Den udyrkede stribe jord skal ligge 5 meter eller mere fra søer, åbne vandløb, kystlinier og fortidsminder, som er beskyttet i medfør af museumslovens § 29 e. Den udyrkede stribe jord kan efter behov plejes ved afgræsning og ved slåning. Den udyrkede stribe jord vil både kunne være en udyrket græsstribe og en barjordsstribe, der hvert andet år jordbehandles som anført.
3. **Insektvold:** På mark eller marker ved beplantningen skal der i tilknytning til beplantningen være etableret en insektvold, der er mindst 1 meter bred og 0,5 meter høj. Insektvolden skal ved etableringen tilsås med tueddannende græsarter. Plantedækket på insektvolden kan efter behov omlægges med tueddannende græsarter. Insektvolden skal have mindst samme længde som beplantningen og kan placeres langs med den i nr. 2 nævnte udyrkede stribe jord. Insektvolden behøver ikke være placeret parallelt med beplantningen, og dermed berøre alle de marker, der er beliggende ved beplantningen. Insektvolden kan være placeret vinkelret på beplantningen.
4. **Åbninger i beplantningen:** Beplantningen skal bestå af mindst 3 planterækker. I beplantningen skal plantning af mindst 6 planter i en sammenhængende gruppe undlades for i gennemsnit hver 50 meter beplantning således, at der opstår åbninger i eller igennem beplantningen.
5. **Dansk nærområde:** I beplantningen må der udelukkende anvendes de i bekendtgørelsens bilag 1 nævnte plantearter hjemmehørende i dansk nærområde.
6. **Trampesti:** I perioden for beplantningens opretholdelse skal der langs med beplantningen være etableret en trampesti, hvorpå offentligheden kan færdes til fods, og hvortil der er lovlig adgang. Trampestien må ikke etableres på den i nr. 2 nævnte udyrkede stribe jord eller på den i nr. 3 nævnte insektvold. Trampestien skal være markeret med et lovligt skilt og retningslinier herfor findes på Naturstyrelsens hjemmeside,

<http://www.naturstyrelsen.dk/Naturoplevelser/Adgang/Faciliteter/Skiltning/>. Opfyldelse af betingelserne i nærværende nummer 6 kan ikke anvendes til at opnå et tilskud på 60 pct. af de tilskudsberettigede udgifter, hvis der efter anden lovgivning eller andre aftaler er eller vil blive tilvejebragt lovlig adgang for offentligheden langs beplantningen, eller der foreligger ansøgning om anden offentligt tilskud hertil.

7. **Gødnings- og sprøjtefri bræmme:** I perioden for beplantningens opretholdelse skal der langs med og op til beplantningen være etableret en 6 meter bred sprøjte- og gødningsfri bræmme, der ikke må tilføres plantebeskyttelsesmidler og ikke må tilføres gødning. Anvendelse af nærværende nummer 7 til at opnå et tilskud på op til 60 pct. af de tilskudsberettigede udgifter er betinget af, at mindst 50 pct. af bræmmen på ansøgningstidspunktet er landbrugs- og naturarealer. Det er endvidere en betingelse, at der for arealer inden for bræmmen ikke på ansøgningstidspunktet og med virkning inden for perioden for beplantningens opretholdelse foreligger forpligtelse til at undlade brug af kemiske plantebeskyttelsesmidler eller forpligtelser, der i hovedsagen svarer hertil. For nærmere beskrivelse af nærværende nummer 7 henvises til bekendtgørelsens § 11, stk. 2, nr. 8. Vælges nærværende nummer 7 omfatter landbrugs- og naturarealer ikke skov, vandløb, søer og lignende.
8. **Bivenlige planter:** Beplantningen skal etableres med mindst 50 pct. planter fra en eller flere af plantearterne navr, spidsløn, ær, almindelig hvidtjørn, engriflet hvidtjørn, koral hvidtjørn, tørst, liguster, dunet gedeblad, vildæble, fuglekirsebær, mirabel, kræge, hæg, slåen, fjeldribs, øret pil, seljepil, gråpil, femhannet pil, røn, seljerøn, småbladet lind og storbladet lind.
9. **Bivenlig udyrket stribe jord:** I perioden for beplantningens opretholdelse skal der på mark eller marker ved beplantningen i tilknytning til beplantningen være etableret en udyrket stribe jord, der er mindst 1 meter bred. Den udyrkede stribe jord skal mindst en gang hvert andet år pløjes, harves, fræses eller lignende. Den udyrkede stribe jord skal ved etablering tilsås på mindst 75 pct. af arealet og jævnt fordelt på arealet med en eller flere af plantearterne hjulkro, honningurt, kornblomst, slangehoved, gederams, lavendel, stenkløver og markstenkløver. Den udyrkede stribe jord skal ligge 5 meter eller mere fra søer, åbne vandløb, kystlinier og fortidsminder, som er beskyttet i medfør af museumslovens § 29 e. Den udyrkede stribe jord kan efter behov plejes ved afgræsning og ved slåning efter afblomstring. Den udyrkede stribe jord vil både kunne være en udyrket græsstribe og en barjordsstribe, der hvert andet år jordbehandles som anført.
10. **Bivenlig insektvold:** I perioden for beplantningens opretholdelse skal der på mark eller marker ved beplantningen i tilknytning til beplantningen være etableret en insektvold, der ved etableringen er mindst 1 meter bred og 0,5 meter høj. Ved etableringen skal mindst 75 pct. af insektvolden tilsås med en eller flere af de i nr. 9 anførte plantearter og den resterende del af insektvolden skal tilsås med tueddannende græsarter. Plantedækket på insektvolden kan efter behov omlægges med de plantearter og den fordeling mellem plantearterne, der fremgår af nærværende nummer 10. Insektvolden skal have mindst samme længde som beplantningen og kan placeres langs med den i nr. 2 eller nr. 9 udyrkede stribe jord.
11. **Hasselmus:** Beplantning der etableres til forbedring af levesteder for hasselmus. Følgende 4 punkter skal alle opfyldes:
  - **Beliggenhed:** Beplantningen skal i dens helhed være beliggende i Ringsted, Faxe, Slagelse, Næstved, Sorø, Lejre, Langeland, Svendborg, Fåborg-Midtfyn, Vejle, Sønderborg eller Aabenraa kommune.
  - **Størrelse:** Beplantningen skal være hegn med 7 planterækker eller småbeplantning, der på det smalleste sted er mindst 10 meter.
  - **Plantearter:** Beplantningen skal etableres med mindst 80 pct. planter fra 3 eller flere af plantearterne hassel, kvalkved, rød kornel, benved, tørst, dunet gedeblad, vrietorn eller æblerose. De resterende planter skal være en eller flere af plantearterne ask, slåen, almindelig

hvidtjørn, engriflet hvidtjørn, koral hvidtjørn, hyld, røn navr, spidsløn, ær, vintereg eller stilkeg.

- **Placering:** Beplantningen skal placeres således, at en del af beplantningen vil ligge under 10 meter fra et areal, der på ansøgningstidspunktet er pålagt fredskovspligt og bevokset, eller hvorpå der er levende hegn, og der skal ifølge NaturErhvervstyrelsens vurdering være mulighed for passage for hasselmusen mellem beplantningen og det pågældende fredskovspligtige areal eller det pågældende levende hegn. Beplantningen skal endvidere placeres således, at beplantningen i forhold til fredskovspligtige arealer ifølge NaturErhvervstyrelsens vurdering fremtræder som en selvstændig beplantning.

Ansøgningsskemaerne er opdelt i afsnit omfattende beplantninger uden supplerende betingelser og beplantninger med supplerende betingelser. Udgifter til de supplerende betingelser indgår i det samlede anlægsprojekt og er dermed tilskudsberettigede projektudgifter.

Arkæologiske undersøgelser og udtalelse fra lokalt museum

Ved ansøgning om forhøjet tilskud på op til 60 pct., skal der forud for ansøgningen indhentes en udtalelse fra det lokale arkæologiske museum. Udtalelsen skal indeholde en vurdering af, om der på den lokalitet, hvorpå der ønskes etableret et hegn eller en småbiotop kan findes fortidsminder, der kan skades af en dybdepløjning. Museets vurdering danner grundlag for NaturErhvervstyrelsens fastsættelse af pløjedybde.

Udtalelsen fra det lokale arkæologiske museum skal jf. bekendtgørelsens § 11 stk. 2 nr. 1 vedlægges ansøgningen.

I forbindelse med museumsudtalelserne har Kulturarvsstyrelsen i samarbejde med NaturErhvervstyrelsen udarbejdet et standardskema. Ansøgere om tilskud til landskabs- og biotopforbedrende beplantninger kan med fordel anvende dette standardskema som grundlag for indsendelsen af det enkelte projekt til udtalelse hos det lokale arkæologiske museum. Skemaet kan anvendes i forbindelse med såvel kollektive som individuelle projekter. Skemaet findes på <http://www.kulturarv.dk/fortidsminder/undersogelser-og-tilsyn/arkaeologi-paa-land/vejledning-om-arkaeologiske-undersogelser/kap-1-anlaegsarbejder/skema-til-brug-for-laehegn/>.

Udbudsbetingelser

Et projekt omhandlende etablering af landskabs- og biotopforbedrende beplantninger efter denne ordning er et offentligt støttet projekt. Projekter som modtager støtte er derfor underlagt reglerne i lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter, jf. lovbekendtgørelse nr.1410 af 7. december 2007.

Efter reglerne i ovenstående lov kan et offentligt støttet anlægsprojekt udbydes enten ved offentligt udbud, ved begrænset offentligt udbud eller som underhåndsbud. Såfremt et offentligt støttet projekts samlede anlægsudgifter overstiger 3 mio. kr. ekskl. moms skal projektet udbydes ved offentligt udbud eller begrænset offentligt udbud. Reglerne om underhåndsbud gælder, når projektets samlede anlægsudgift overstiger 300.000 kr. men ikke overstiger 3 mio. kr. ekskl. moms. Projekter med en samlet anlægsudgift på under 300.000 kr. ekskl. moms kan derfor gennemføres med kun et tilbud.

Det er ikke et krav, at der på ansøgningstidspunktet er indhentet flere konkurrerende tilbud. Ansøgning om støtte til landskabs- og biotopforbedrende beplantninger kan derfor udfærdiges enten på baggrund af et konkret tilbud, på baggrund af et overslag eller på grundlag af erfaringsbaserede prisvurderinger. Lovens regler om indhentning af tilbud skal således først efterleves i forbindelse

med at projektets anlægsarbejder påbegyndes, men efter at der er givet tilsagn om støtte. Dette gælder både for individuelle og kollektive projekter.

Som følge af en generel praksisændring ved NaturErhvervstyrelsen vil der i tilsagn givet i 2012 blive indsat supplerende betingelser om, at tilsagnshaver skal erklære, om projektet er omfattet af reglerne i lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter, jf. lovbekendtgørelse nr.1410 af 7. december 2007. Hvis projektet er omfattet af EU's udbudsregler eller tilbudslovens regler, skal tilsagnshaver opbevare dokumenter i mindst 5 år fra datoen for afsluttende udbetaling, som dokumenterer, at EU's udbudsregler eller tilbudslovens regler er overholdt.

Spørgsmål om udbudsregler kan rettes til Konkurrence- og forbrugerstyrelsen, der har oprettet en hotline for udbud. Der henvises til følgende hjemmeside:

<http://www.kfst.dk/udbudsomraadet>

Ansøgning om ændring af projektet

Ændringer af et projekt kan godkendes af NaturErhvervstyrelsen på betingelse af, at ændringen efter NaturErhvervstyrelsens vurdering er i overensstemmelse med projektets formål. Ansøgning om ændring af et projekt skal godkendes af NaturErhvervstyrelsen inden ændringen iværksættes. Et ønske om omfordeling mellem de forskellige omkostningsposter i ansøgningen må ej heller foretages, før NaturErhvervstyrelsen efter ansøgning herom har accepteret dette. Tilsagnsbeløbet kan ikke forhøjes i forbindelse med ændringer i projektet.

Anmodning om ændring af projektet skal være modtaget i NaturErhvervstyrelsen senest 2 måneder før den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet. Det er ikke muligt for NaturErhvervstyrelsen at godkende en projektændring, der modtages mindre end 2 måneder inden den dato, hvor projektet senest skal afsluttes, medmindre der er tale om særlige tilfælde, hvor NaturErhvervstyrelsen kan dispensere fra fristen.

NaturErhvervstyrelsen kan efter ansøgning tillade, at en anden indtræder i et tilsagn om tilskud, når den pågældende opfylder betingelserne for at være tilsagnshaver. Den, der indtræder i tilsagnet, indtræder i rettigheder og forpligtigelser efter tilsagnet.

Ansøgning om ændringer skal indgives på et særligt skema, der fås ved henvendelse til NaturErhvervstyrelsen eller via NaturErhvervstyrelsens hjemmeside

http://2.naturerhverv.fvm.dk/skema_og_vejledning.aspx?ID=79615

Anmodning om udbetaling af tilskud

NaturErhvervstyrelsen udbetaler tilskuddet på grundlag af tilsagnshavers opgørelse over de betalte tilskudsberettigede projektudgifter, der skal kunne dokumenteres. Anmodning om udbetaling skal angives på et særligt skema, som fås ved henvendelse til NaturErhvervstyrelsen eller via NaturErhvervstyrelsens hjemmeside http://2.naturerhverv.fvm.dk/skema_og_vejledning.aspx?ID=79615

Betingelser for udbetaling

Det fastsættes i tilsagnet, om det er en betingelse for udbetaling af tilskud, at anmodning om udbetaling vedlægges en erklæring fra en statsautoriseret eller registreret revisor.

Det er en betingelse for udbetaling

1. at de nødvendige tilladelser foreligger,
2. at anmodning om udbetaling indeholder de oplysninger og er vedlagt de bilag, som NaturErhvervstyrelsen forlanger til brug for beregning og udbetaling af tilskud,

3. at alle udgifter er afholdt, efter NaturErhvervstyrelsen har givet igangsætningstilladelse, eller efter tilsagnshaver har modtaget tilsagnet, og
4. at alle udgifter er afholdt inden den dato, hvor projektet senest skal afsluttes, medmindre der er tale om udgifter til projektrapportering og en eventuel revisorerklæring.

Ved ”afholdte udgifter” forstås indgåelse af bindende aftale om at afholde en udgift. Der må ikke afholdes udgifter til projektet før tilsagnshaver har modtaget en igangsætningstilladelse eller tilsagn fra NaturErhvervstyrelsen. Ligeledes må der ikke afholdes udgifter, efter projektets afslutningsdato er passeret, medmindre der er tale om udgifter til projektrapportering eller en eventuel revisorerklæring.

Udgifter kan være tilskudsberettigede, selvom der er indgået aftale herom, inden igangsætningstilladelse eller tilsagn er modtaget, hvis aftalen er betinget af modtagelse af tilsagn om tilskud.

Tilskud kan udbetales i to rater, hvor den første rate skal udgøre mindst 20 pct. og maksimalt 85 pct. af tilsagnsbeløbet. Anmodning om slutudbetaling skal vedlægges en projektrapport og skal være modtaget i NaturErhvervstyrelsen senest 3 måneder efter datoen, hvor projektet senest skal være afsluttet. NaturErhvervstyrelsen kan i særlige tilfælde meddele dispensation fra denne frist. Anmodning om dispensation skal modtages i NaturErhvervstyrelsen senest 3 måneder efter projektets slutdato.

Er anmodning om slutudbetaling ikke modtaget senest 3 måneder efter projektets slutdato, er betingelserne for tilskud ikke opfyldt og NaturErhvervstyrelsen træffer afgørelse om bortfald af tilsagn med krav om tilbagebetaling af allerede udbetalt tilskud.

Tilskuddet overføres til tilsagnshavers Nemkonto.

Det er en betingelse for tilskud, at projektet opretholdes i mindst 5 år fra datoen, hvor projektet senest skal være afsluttet. Udbetalingsanmodningen med tilhørende bilag skal bevares i mindst 5 år fra datoen for afsluttende udbetaling af tilskud.

Hvis der i en udbetalingsanmodning anføres udgifter, der ikke er tilskudsberettigede, fratrækker NaturErhvervstyrelsen disse udgifter ved beregningen af tilskuddet. Det kan være udgifter, der

- enten samlet udgør et større beløb end tilsagnsbeløbet, jf. det godkendte budget,
- eller udgifter, der ikke er tilskudsberettigede (f.eks. moms eller opgaver, der ikke er indeholdt i den godkendte projektbeskrivelse).

Såfremt det samlede beløb på udbetalingsanmodningen overstiger det tilskudsberettigede beløb med mere end 3 pct., nedsættes udbetalingen efter EU-reglerne med forskellen mellem det ansøgte beløb og det tilskudsberettigede beløb. Vær opmærksom på, at 3 pct.-afvigelsen udregnes på baggrund af det samlede beløb på udbetalingsanmodningen og ikke på baggrund af de enkelte budgetposter.

Projektrapportering

Der skal sammen med den afsluttende udbetalingsanmodning indsendes en projektrapport, hvor der bl.a. skal redegøres for de aktiviteter, der er gennemført i forbindelse med projektets udførelse. Rapporten skal endvidere indeholde en beskrivelse af plantesammensætningen og dokumentation for at mindst 75 pct. af planterne består af løvfældende planter. Projektrapporten skal også indeholde dokumentation for offentlig information om projektet og kan derudover med fordel indeholde fotodokumentation.

Indberetning af tilskud til SKAT

Tilskuddet er skattepligtig indkomst og indberettes af NaturErhvervstyrelsen til skattemyndighederne. Tilskudsmodtager opfordres til selv at få afklaret de samlede skattemæssige konsekvenser af det udbetalte tilskud.

Bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud

Tilsagn om tilskud kan bortfalde i en række tilfælde, og NaturErhvervstyrelsen kan træffe afgørelse om, at udbetalt tilskud skal betales tilbage med tillæg af renter. Det kan eksempelvis forekomme, hvis betingelserne i tilsagnet ikke overholdes eller i tilfælde hvor der er afgivet forkerte eller vildledende oplysninger eller fortiet oplysninger, som har betydning for sagens afgørelse. For en mere uddybende gennemgang henvises til §§ 21-23 i bekendtgørelsen om tilskud til landskabs- og biotopforbedrende beplantninger.

Klageadgang

NaturErhvervstyrelsens afgørelser kan inden 4 uger efter modtagelse af afgørelsen påklages til Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Klagen skal indgives gennem NaturErhvervstyrelsen. Afgørelser, truffet af NaturErhvervstyrelsen efter indstilling fra det rådgivende udvalg, kan dog kun påklages for så vidt angår retlige spørgsmål. NaturErhvervstyrelsen kan genoptage en sag efter der er indgivet klage.

Straffebestemmelser

Efter landdistriktslovens § 14 kan tilsagnshaver straffes med bøde såfremt denne

1. afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for afgørelser, der træffes i henhold til loven eller de i medfør af loven fastsatte regler,
2. handler i strid med vilkår, der er fastsat i en afgørelse, der træffes i henhold til loven eller de i medfør af loven fastsatte regler,
3. undlader at afgive den dokumentation og de oplysninger, som den pågældende har pligt til at afgive i henhold til loven eller regler fastsat i medfør af loven,
4. afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger, som den pågældende har pligt til at afgive i henhold til loven eller regler fastsat i medfør af loven,
5. undlader at give kontrolmyndigheden adgang til virksomheden m.v. efter lovens § 11, stk. 1, eller
6. undlader at udlevere eller indsende materiale eller at yde kontrolmyndigheden bistand efter lovens § 11, stk. 2.

Retsgrundlag

De relevante retsregler for tilskud til landskabs- og biotopforbedrende beplantninger fremgår af:

Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 118 af 21. februar 2011 om tilskud til landskabs- og biotopforbedrende beplantninger.

Lov nr. 316 af 31. marts 2007 om udvikling af landdistrikterne (Landdistriktsloven).

Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 af 20. september 2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (EUFUL).

Kommissionens forordning (EF) nr. 1320/2006 af 5. september 2006 om regler for overgangen til den ordning for støtte til udvikling af landdistrikterne, der er indført ved Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005.

Kommissionens forordning (EF) nr. 1974/2006 af 15. december 2006 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).

Kommissionens forordning (EF) nr. 65/2011 af 27. januar 2011 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 for så vidt angår kontrol og krydsoverensstemmelse i forbindelse med støtteforanstaltninger til udvikling af landdistrikterne.

Vejledning til udfyldelse af ansøgningskema

Der findes to typer af ansøgningskemaer. Et skema der anvendes ved tilskud til ejere og forpagtere (individuelle projekter) og et skema der anvendes ved ansøgning fra foreninger og sammenslutninger (kollektive projekter).

A. Oplysninger om ansøgeren

Samtlige rubrikker udfyldes så vidt muligt. Bemærk at ved ansøgning fra foreninger eller sammenslutninger skal der vedlægges kopi af gældende vedtægter. Bemærk at det er oplysningerne fra ansøgningskemaet om ansøgeren, der danner grundlag for fastsættelse af, hvem der er tilsagnshaver. Det er tilsagnshaver, der har rettigheder og forpligtigelser i henhold til tilsagnet.

B. Planteleverandørens/entreprenørens navn og adresse

Navn og adresse på planteleverandør/entreprenør anføres såfremt det er kendt på ansøgningstidspunktet.

C. Beskrivelse af projektet, dets formål og projektområdet

Ansøgningen skal indeholde en generel beskrivelse af projektet og en redegørelse for, hvorledes projektet opfylder formålet med ordningen. Der skal endvidere redegøres for, at beplantningerne ikke hindrer den frie oversigt ved vejkryds, vejtilslutninger og vejsving.

Ansøger skal godtgøre, at beplantningerne vil blive placeret under hensyntagen til ovenstående forhold. Herudover kan ansøger beskrive om beplantningerne i projektet etableres som led i en samlet plan for ejendommen, bedriften eller området.

Beskrivelsen af projektet er en del af administrationsgrundlaget for ordningen og vil således indgå i sagsbehandlingen og som et element i prioriteringsgrundlaget for de enkelte projekter. Projektbeskrivelsen kan i den sammenhæng vedlægges vurderinger eller udtalelser fra relevante faglige eller administrative organisationer.

D. Oplysninger om beplantninger, hvortil der søges om 40 pct. tilskud

Her anføres antal planter, markbloknummer, antal rækker og hegnslængde på hegn samt antal planter og arealet på småbeplantninger. Hvis der ikke er plads under punkt D skal hele projektet angives under punkt Q.

Hvis ansøger ikke er bekendt med arealets markbloknummer, kan dette findes på www.arealinfo.dk.

E. Opgørelse af tilskudsgrundlag for ansøgt tilsagn om 40 pct.

Skemaet udfyldes med tilskudsberettigede udgifter. Der kan vedlægges kopi af forhåndstilbud, udgiftsoverslag eller eventuel kontrakt fra entreprenør/planteleverandør. Tilbuddet/kontrakten skal være betinget af støttetilsagn. Hvis der er tale om en bindende aftale, er udgifterne hertil **ikke** støtteberettigede.

F. Indirekte udgifter ved brug af egne maskiner, løn til personale, løn til eget arbejde samt udgifter til konsulentbistand ved 40 pct. i tilskud

Under aktivitet anføres hvilke opgaver, der skal udføres. Alle opgaverne skal anføres. Herudover anføres det forventede timeforbrug og til hvilken pris pr. time opgaven udføres.

Indirekte udgifter ved brug af egne maskiner og lignende opgøres med udgangspunkt i de relevante lokale maskinstations- og entreprenørtakster, og skal godkendes af NaturErhvervstyrelsen.

Udgifter til løn til personale, der er beskæftiget med projektet skal beregnes som faktiske og dokumenterbare lønomkostninger. Lønnen udgør således den direkte udgift til løn inkl. feriepenge, pension og sociale tillæg. Udgifter til f.eks. husleje og kontorhold er ikke indeholdt. I forbindelse med udbetaling af tilskud og i sammenhæng med kontrol skal tilsagnshaver kunne dokumentere afholdte lønomkostninger til personale i form af f.eks. lønsedler og en fuldstændigt timeregistrering for de relevante medarbejdere.

Udgifter til tilsagnshavers eget arbejde beregnes efter samme principper som løn til personale.

Udgifter til konsulentbistand opgøres på baggrund af et konkret tilbud, på baggrund af et overslag eller på grundlag af erfaringsbaserede prisvurderinger.

Der kan anføres to forskellige aktiviteter, timesats og timeforbrug for så vidt angår indirekte udgifter til brug af egne maskiner, udgifter til løn til personale og udgifter til konsulentbistand. Er der brug for at angive flere end to af ovenstående kan særskilt bilag vedlægges.

G. Oplysninger om beplantninger, hvortil der søges om 60 pct. tilskud

Skemaet udfyldes som skema D. Desuden skal der angives hvilke supplerende betingelser der vil blive opfyldt i forbindelse med etablering af beplantningerne. Punkternes indhold er nærmere beskrevet i vejledningen, og her er også anført hvilke muligheder der er for at få det forhøjede tilskud på 60 %.

Hvis der ikke er plads på rubrik G, skal hele projektet angives under punkt R.

H. Opgørelse af tilskudsgrundlag for ansøgt tilsagn om 60 pct.

Skemaet udfyldes med tilskudsberettigede udgifter. Der kan vedlægges kopi af forhåndstilbud, udgiftsoverslag eller eventuel kontrakt fra entreprenør/planteleverandør. Tilbuddet/kontrakten skal være betinget af støttetilsagn. Hvis der er tale om en bindende aftale, er udgifterne hertil **ikke** støtteberettigede.

I. Indirekte udgifter ved brug af egne maskiner, løn til personale, løn til eget arbejde samt udgifter til konsulentbistand ved 60 pct. i tilskud

Skemaet udfyldes som punkt F.

J. Tilskudsopgørelse

Der skal her foretages en sammentælling af de tilskudsberettigede udgifter og antal planter fra punkt E og H.

K. Tilladelser fra offentlige myndigheder

Der skal i ansøgningen redegøres for forholdet til anden lovgivning, og det skal sandsynliggøres, at de nødvendige tilladelser, godkendelser og dispensationer kan opnås.

L. Udtalelse fra det lokale museum

Såfremt der søges om 60 pct. tilskud, skal ansøgningen vedlægges en udtalelse fra det lokale arkæologiske museum.

M. Afstand til en anden ejendom

Det skal oplyses om beplantningen er placeret mere end 15 meter fra en anden ejendoms have eller beboelsesbygninger. Definitionen af "en anden ejendom" er nærmere beskrevet i nærværende vejledning.

Hvis beplantningen er placeret mindre end 15 meter fra en anden ejendoms have eller beboelsesbygninger, skal ansøgningen vedlægges en erklæring fra ejeren af den anden ejendom, hvori ejeren af den anden ejendom accepterer en anden mindste afstand.

Hvis beplantningen grænser op til flere forskellige andre ejendomme eller, hvis projektet omfatter flere beplantninger, vedlægges særskilt bilag om afstanden til den enkelte have eller beboelsesbygning på alle andre ejendomme. Der vedlægges erklæring fra hver enkelt ejer af en anden ejendom, der accepterer en anden mindste afstand end bekendtgørelsen foreskriver.

N. Projektets afviklings- og udbetalingsplan.

Projektets forventede start- og afslutningstidspunkt anføres, ligesom det skal oplyses, om ansøger forventer at anmode om tilskuddet udbetalt i 1 eller 2 rater.

O. Bilag

Det skal oplyses, hvilke bilag der vedlægges.

Bemærk at en ansøgning skal vedlægges mindst et kortbilag som tydeligt viser beplantningernes omfang og placering. Kortet skal udarbejdes i et passende målforhold, således at det er muligt både at se den enkelte beplantning og det område hvori beplantningen etableres. Hvis det forventes, at eksisterende hegn og beplantninger skal ryddes i forbindelse med projektets gennemførelse, skal dette også fremgå af kortet.

De enkelte hegn og småbiotoper skal på kortmaterialet være angivet med nummer og bogstav identiske med betegnelserne under punkt D/(Q) og G/(R) i ansøgningskemaerne.

P. Erklæring og underskrift

Ansøgningen underskrives af ansøger eller den/de tegningsberettigede.

Ansøgningen sendes til:

NaturErhvervstyrelsen
Center for Projekttilskud
Postboks 109
Pionér Allé 9
6270 Tønder

E-post: projekttilskud@naturerhverv.dk

Fax: 74 72 19 80

Ansøgningen skal være modtaget senest den 1. maj 2012.

Ansøger kan forvente, at ansøgningen behandles inden for tre måneder, såfremt ansøgningen er fyldestgørende.

Bilag 1

Planteliste opdelt på Arter hjemmehørende i dansk nærområde og Andre arter

Plantelisten beskriver hvilke plantearter, der kan anvendes i landskabs- og biotopforbedrende beplantninger, og hvilke krav der stilles til plantekvalitet. For arter hjemmehørende i dansk nærområde, som defineret i bilag 2, stilles der krav om, at plantematerialet stammer fra frøkilder i dansk nærområde.

Fra den 1. januar 2013 udvides listen for arter hjemmehørende i dansk nærområde med følgende arter: *Taxus baccata* (Almindelig taks), *Juniperus communis* (Almindelig ene), *Ilex aquifolium* (Almindelig kristtorn).

Navn		Max. alder	Højde cm		Minimum rodhalsdiameter i mm ved	
(latin)	(dansk)		Min.	Max.	Min. højde	Max. højde
Arter hjemmehørende i dansk nærområde						
<i>Acer campestre</i>	Navr	1/2	30-50	50-80	5	9
<i>Acer platanoides</i>	Spidsløn	1/2	40-60	60-100	6	11
<i>Acer pseudoplatanus</i>	Ær	1/2	40-60	60-100	6	11
<i>Alnus glutinosa</i>	Rødel	1/2	40-60	60-100	6	11
<i>Betula pendula</i>	Vortebirk	1/2	40-60	60-100	6	11
<i>Betula pubescens</i>	Dunbirk	1/2	40-60	60-100	6	11
<i>Carpinus betulus</i>	Avnbøg	1/2	40-60	60-100	6	11
<i>Cornus sanguinea</i>	Rød kornel	1/1	30-50	50-80	5	9
<i>Corylus avellana</i>	Hassel	1/2	30-50	50-80	5	9
<i>Crataegus laevigata</i>	Hvidtjørn, alm.	1/2	30-50	50-80	5	9
<i>Crataegus monogyna</i>	Hvidtjørn, engr.	1/2	40-60	60-100	6	11
<i>Crataegus rhipidohylla</i>	Hvidtjørn, koral	1/2	40-60	60-100	6	11
<i>Euonymus europaeus</i>	Bened	1/2	30-50	50-80	5	9
<i>Fagus sylvatica</i>	Bøg	2/2	30-50	50-80	6	9
<i>Frangula alnus</i>	Tørst	1/2	30-50	50-80	5	9
<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	1/2	40-60	60-100	6	11
<i>Hippophae rhamnoides</i>	Sandtorn	1/2	30-50	50-80	5	9
<i>Ligustrum vulgare</i>	Liguster	0/1/2, 1/1	30-50	50-80	5	9

<i>Lonicera xylosteum</i>	Gedeblad, Du-net	1/1	30-50	50-80	5	9
<i>Malus sylvestris</i>	Vildæble	1/1	30-50	50-80	5	9
<i>Pinus sylvestris</i>	Skovfyr	2/2	10-20	20-40	5	7
<i>Prunus avium</i>	Fuglekirse-bær	1/2	40-60	60-100	5	11
<i>Prunus cerasifera</i>	Mirabel	1/1	40-60	60-100	5	11
<i>Prunus domestica</i> ssp. <i>Insititia</i>	Kræge	1/1	40-60	60-100	5	11
<i>Prunus padus</i>	Hæg	1/2	40-60	60-100	5	11
<i>Prunus spinosa</i>	Slåen	1/1	30-50	50-80	5	9
<i>Pyrus communis</i>	Vild pære	1/1	30-50	50-80	5	9
<i>Quercus petraea</i>	Vintereg	1/2	30-50	50-80	6	9
<i>Quercus robur</i>	Stilkeg	1/2	30-50	50-80	6	9
<i>Rhamnus cathartica</i>	Vrietorn	1/2	30-50	50-80	5	9
<i>Ribes alpinum</i>	Fjeldribs	0/1/1	30-50	50-80	5	9
<i>Rosa canina</i>	Hunderose	1/1	30-50	50-80	5	9
<i>Rosa dumalis</i>	Blågrøn rose	1/1	30-50	50-80	5	9
<i>Rosa pimpinellifolia</i>	Klitrose	1/1	30-50	50-80	5	9
<i>Rosa rubiginosa</i>	Æblerose	1/1	30-50	50-80	5	9
<i>Salix aurita</i>	Øret pil	0/1	40-60	60-100	6	11
<i>Salix caprea</i>	Seljepil	0/1	40-60	60-100	6	11
<i>Salix cinerea</i>	Gråpil	0/1/1	40-60	60-100	6	11
<i>Salix pentandra</i>	Femhannet pil	0/1	40-60	60-100	6	11
<i>Sambucus nigra</i>	Hyld	1/1	40-60	60-100	6	11
<i>Sambucus racemosa</i>	Druehyld	1/1	40-60	60-100	6	11
<i>Sorbus aucuparia</i>	Røn	1/1	40-60	60-100	5	11
<i>Sorbus intermedia</i>	Seljerøn	1/1	40-60	60-100	5	11
<i>Syringa vulgaris</i>	Syren	2/2	30-50	50-80	6	9
<i>Tilia cordata</i>	Lind, Småbladet	1/2	30-50	50-80	6	9
<i>Tilia platyphyllos</i>	Lind, Storbladet	1/2	30-50	50-80	6	9
<i>Viburnum opulus</i>	Kvalkved	1/2	30-50	50-80	5	9
Andre arter						
<i>Alnus incana</i>	Gråel	1/2	40-60	60-100	6	11
<i>Alnus viridis</i>	Grønel	1/2	40-60	60-100	5	11
<i>Amelanchier</i> sp.	Bærmispel	1/2	30-50	50-80	5	9
<i>Malus sargentii</i>	Sargents æble	1/2	30-50	50-80	5	9
<i>Picea sitchensis</i>	Sitkagran	2/2	20-40	40-60	5	9
<i>Populus</i> i sorter	Poppel	0/1	40-60	60-100	6	11
<i>Salix alba</i>	Hvidpil	0/1	40-60	60-100	6	11
<i>Sorbus mougeotii</i>	Pyrenæisk røn	1/2	40-60	60-100	6	11

Bilag 2

Dansk nærområde

Ved dansk nærområde forstås i denne bekendtgørelse Danmark samt de administrative enheder eller dele af administrative enheder, der er anført i højre kolonne i bilagets skema.

Fylker i Norge	Østfold Vestfold Telemark Austagder Vestagder Rogaland
Län i Sverige	Västra Götaland (Kun det gamle Göteborg og Bohuslän) Halland Skåne Blekinge Kalmar
Voivods (regioner) i Polen	Pomeranian (Gdansk) Kujawsko-pomorskie (Bydgoszcz) Lubusz (Gorzow) Zachodniopomorskie (Szczecin) Wielkopolskie (Poznan)
Delstater i Tyskland	Schleswig-Holstein Mecklenburg-Vorpommeren Brandenburg N. for Berlin

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
NaturErhvervstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

ISBN 978-87-7120-260-1

Tlf.: 3395 8000
Fax.: 3395 8080

E-mail: mail@naturerhverv.dk
<http://naturerhverv.fvm.dk>